

Aleksandra Zgondek

20 lat minęło... Biblioteka Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Gliwicach u progu kolejnych zmian

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 1/1, 109-112

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ALEKSANDRA ZGONDEK

Biblioteka Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Gliwicach

20 LAT MINEŁO...

BIBLIOTEKA NAUCZYCIELSKIEGO KOLEGIUM JĘZYKÓW OBCYCH W GLIWICACH U PROGU KOLEJNYCH ZMIAN

W październiku 2010 r. przypada 20. rocznica powstania Biblioteki Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych (NKJO) w Gliwicach, które kształci słuchaczy na poziomie wyższym licencjackim, choć jej pracownicy podlegają ustaleniom Karty Nauczyciela. Początki księżnicy wiążą się z powstaniem ówczesnego Nauczycielskiego Kolegium Języka Francuskiego (NKJF). Mieściło się ono w starych historycznych murach budynku przy ul. Królowej Bony 13, który po latach starań przejął na własność siostry zakonne Notre Dame. Spowodowało to potrzebę znalezienia nowego lokum dla NKJO - i 19 września 2004 r. zostało ono przeniesione do budynku po byłym Zespole Szkół Ceramicznych przy ul. Jana Śliwki 12. Gdy okazało się, że kompleks Nowe Gliwice, powstający z funduszy unijnych, zarządzany przez Agencję Rozwoju Lokalnego w Gliwicach, jest już gotowy, zapadła decyzja o ulokowaniu Biblioteki w jednym z 3 rekultywowanych po Kopalni Gliwice budynkach. Tym razem otrzymaliśmy nowoczesne, doskonale oświetlone wnętrza (sześć pomieszczeń na Czytelnię multimedialną, Wypożyczalnię i magazyny), z dostępem do Internetu i możliwościami rozwoju. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracowników udawało nam się za każdym razem w niecały miesiąc spakować i rozpakować zbiory biblioteczne, rozplanować oraz zorganizować pracę i w październiku w 2008 r. otworzyć swoje podwoje.

Obecnie na zbiory biblioteczne składają się: księgozbiór (prawie 15 tysięcy woluminów), zbiory audiowizualne (2 tysiące dokumentów - płyty CD, DVD, taśmy audio, filmy wideo), prace dyplomowe absolwentów, pokaźny zbiór czasopism obcojęzycznych (43 tytuły roczników).

W ciągu 20 lat naszego istnienia zmieniała się nie tylko lokalizacja, ale i sytuacja organizacyjna. Początkowo podlegaliśmy Kuratorium Oświaty w Katowicach, ale w wyniku reformy oświaty w 1999 r. przejęło nas Województwo Śląskie. Organem nadzoru pedagogicznego jest Ministerstwo Edukacji Narodowej, a opiekę naukową sprawuje Uniwersytet Śląski. Jesteśmy publicznym zakładem kształcenia nauczycieli. Nasi słuchacze w trakcie trzech lat nauki zdobywają uprawnienia do wykonywania zawodu w zakresie studiowanej przez siebie specjalności (angielska, francuska, włoska).

Pierwszego zapisu książek zakupionych do Biblioteki NKJF dokonano w inwentarzu 11 października 1990 r. Były to podręczniki *Rudimenta linguae latine* - łacina stanowi wszak podstawę języków romańskich. Już następnego dnia 12.10.1990 r. - wpisana została partia 437 książek przekazanych przez Ambasadę Francuską w Warszawie. Dar ogromnej wartości: słowniki, encyklopedie, podręczniki, książki dotyczące historii literatury, językoznawstwa, gramatyki oraz literatura piękna, a więc solidna podstawa procesu dydaktycznego nowo powstałego kolegium.

W ciągu pierwszego roku działalności biblioteka przyjęła 1300 książek, w większości w języku francuskim. Były to głównie dary Rządu Francuskiego i instytucji z nim związanych. W 1991 r. książki w języku angielskim (ponad 70) przekazała Ambasada Amerykańska i Wydawnictwo Longman; także Instytut Włoski w Krakowie darował kilkanaście woluminów w języku włoskim. Dary te kilka lat później stanowiły podstawę księgozbiorów, kolejno powstających w kolegium specjalności (1995 r. - włoska, 1996 r. - angielska). Oprócz instytucji bardzo znaczące dary przekazały osoby prywatne, jak wykładowcy NKJF : Jean Michel Berthe, państwo Janina i Marian Freundowie, dr Halina Widła - dyrektorka NKJF. Entuzjazm tworzenia i kształtowania zbiorów bibliotecznych udzielał się i udziela do tej pory, a pozyskiwane z różnych źródeł książki wzbogacają nadal nasze zbiory i stanowią podstawę zasobów NKJO, co także wpływa na atmosferę i charakter relacji z czytelnikami. Większość darowanych materiałów (książki i zbiory audiowizualne) przekazywano bez protokołów, bez oznaczeń wartości. Sprawy administracyjno-księgowo były ważne w procesie organizacyjnym biblioteki, lecz dla studentów i pracowników naukowych była to sprawa drugorzędna. Wszyscy oczekiwali szybkiego udostępnienia księgozbioru, zwłaszcza że mamy specjalistyczny księgozbiór. Ówczesny kierownik biblioteki mgr Grażyna Kusek-Dwornik - zdecydowała o szybkim posegregowaniu książek,

tworząc układ rzeczowy z wolnym dostępem do półek. Układ ten, mimo przeprowadzek i trudności z organizacją dostępności dla czytelników w nowej siedzibie, pozostał i pierwszy egzemplarz tytułu oferujemy nadal w wolnym dostępie. Każdy z czytelników może swobodnie korzystać z większej części księgozbioru, decydując o wyborze najwłaściwszej dla siebie pozycji. Obserwujemy wielkie zainteresowanie i zadowolenie z tej formy udostępniania i bezpośrednich wypożyczeń. Tak łatwa dostępność do zbiorów oraz duży wybór sprawia, że z biblioteki chętnie korzystali i nadal korzystają nie tylko nasi nauczyciele i słuchacze, ale także czytelnicy spoza kolegium, studenci, nauczyciele języków obcych oraz często powracający absolwenci. Myśl Umberto Eco dodatkowo nas inspiruje: „... w sytuacji idealnej biblioteka funkcjonowałaby trochę jak stragan bukinisty, jak miejsce, gdzie dokonuje się *trouvailles*¹, a tę funkcję umożliwia wyłącznie swobodny dostęp do korytarzy z półkami” (Eco, s. 28).

W 2001 r. rozpoczęliśmy komputeryzację biblioteki w programie SOWA. Obecnie wszystkie podstawowe funkcje, m.in. gromadzenie, katalogowanie, wyszukiwanie i wypożyczanie są zautomatyzowane. Baza danych jest kompletna i zawiera rekordy wszystkich dokumentów znajdujących się w bibliotece. Każda pozycja zawiera kod paskowy, a każdy czytelnik kartę z kodem paskowym, co pozwala na w pełni zautomatyzowane udostępnianie zasobów.

Biblioteka ma 6 terminali dla czytelników z dostępem do Internetu i możliwością przeszukiwania bazy danych naszych zbiorów. Czekamy na sfinansowanie i zainstalowanie modułu do prezentacji zbiorów online.

Księgozbiór zgromadzony w naszej bibliotece to specjalistyczna literatura fachowa w językach: angielskim, francuskim, włoskim, polskim oraz hiszpańskim, chociaż w kolegium jeszcze nie mamy specjalności w tym języku. Tematyka zbiorów obejmuje dziedziny uczane w kolegium, a układ zbiorów odzwierciedla siatkę przedmiotów, tak by ułatwić czytelnikom wyszukiwanie materiałów.

Zapis o kolegiach w ustawie o szkolnictwie wyższym (Ustawa) wymusił zmiany organizacyjne: w marcu bieżącego roku Senat Politechniki Śląskiej przegłosował nasze przejęcie. Urząd Marszałkowski w Katowicach oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego muszą wyrazić zgodę na nową strukturę kolegium. Być może zatem cze-

¹ Szczęśliwe odkrycie, znalezisko. W: Wielki Słownik francusko-polski. T 2. Warszawa 1991.

ka nas kolejna przeprowadzka i nowe władze, ale mamy nadzieję, że potwierdzone niejednokrotnie przez czytelników uznanie dla naszych zbiorów, dobre relacje ze środowiskiem uczących się języków obcych na Śląsku, umiejętność dostosowania się do nowych warunków, pozwolą nam przetrwać kolejne zawirowania i kontynuować dalszy rozwój biblioteki.

Bibliografia

Eco U. (2007), *O bibliotece*. Warszawa.

Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. zmieniająca ustawę o systemie oświaty oraz ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2009 nr 219 poz. 1705).